

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ ПРАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРТ-МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА
для здобувачів вищої освіти**

Галузь знань	<u>03 «Гуманітарні науки»</u>
Спеціальність	<u>034 «Культурологія»</u>
Освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
Освітня програма	<u>«Культурологія»</u>
Спеціалізація	<u>_____</u> (за наявності)
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4/120</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>екзамен</u>

Викладач: Гавеля Оксана Миколаївна

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

УДК 378 (075.8)

Розробник:

ГАВЕЛЯ Оксана Миколаївна, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій.

ПОГОДЖЕНО

Директор інституту практичної культурології та арт-менеджменту

Степан ДИЧКОВСЬКИЙ

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри культурології та міжкультурних комунікацій

Ольга ОВЧАРУК

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Культурологія»

Гарант освітньої програми Ольга ОВЧАРУК

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «30» серпня 2022 р. № 5

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

© Гавеля О. М., 2022

© НАКККіМ, 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача» передбачена ОП 034 «Культурологія» другого (магістерського рівня). Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі в першому семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен.

Навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача» має міждисциплінарний зв'язок із такими дисциплінами, як «Психологія творчості», «Філософські студії», «Історія української державності і культури», «Культурологія», «Ораторське мистецтво».

2. Мета дисципліни – ознайомлення здобувачів із теоретичними концепціями «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»; забезпечення їх теоретичною і практичною підготовкою до виконання функціональних обов'язків фахівця, вихователя, викладача у закладах вищої освіти України; створення умов, максимально наближених до практичної професійної діяльності; забезпечення творчого розвитку особистості здобувача.

3. Завдання:

- опанувати теоретичні засади з теорій «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»;
- сформувати розуміння теоретико-методологічних основ «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача», сучасної парадигми виховання й освіти в Україні;
- оволодіти теоретико-методологічними та методичними основами національної системи освіти;
- опанувати нормативно-правовою базою у сфері освіти; дидактики вищої школи; сучасними технологіями освіти;
- засвоїти засоби формування особистості громадянина, його світогляду, життєвих настанов і орієнтирів; основних підходів до формування особистості майбутнього фахівця та його готовності до професійного самовдосконалення й саморозвитку, продуктивної педагогічної діяльності;
- сформувати потребу дотримуватись *академічної доброчесності* (за ст. 42 Закону України «Про освіту» для здобувачів освіти, що передбачає самостійне виконання навчальних завдань, а також завдань поточного та семестрового контролю) (відповідно до робочої програми).

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Програмні результати навчання за дисципліною (ПРН):

ПРН1. Розуміти специфіку та особливості реалізації культурних ідей, образів, та смислів, а також критично оцінювати можливості їхньої інтерпретації для розв'язання суспільно-значимих проблем.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

1. Загальні основи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача
2. Теорія і технологія цілісного педагогічного процесу
3. Виховна робота у закладі вищої освіти України. Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти
4. Особливості входження України в єдиний європейський простір вищої освіти на сучасному етапі

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
Л	С		П	лаб	інд	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА									
1.1.	Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Система управління та структура освіти України	14	2		2				10
1.2.	Методика викладання у закладах вищої освіти. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України	14		2	2				10
1.3.	Модульний контроль № 1	2						2	
	Разом за модуль 1	30	2	2	4			2	20
МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ									
2.1.	Основи дидактики вищої школи. Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО	14	2		2				10
2.2.	Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки	14		2	2				10
2.3.	Модульний контроль № 2	2						2	
	Разом за 2 модуль	30	2	2	4			2	20
МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ									
3.1.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти	14	2		2				10
3.2.	Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти	14		2	2				10
3.3.	Модульний контроль № 3	2						2	
	Разом за 3 модуль	30	2	2	4			2	20
МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ									
4.1.	Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування єдиного Європейського простору вищої освіти	14	2		2				10
4.2.	Педагогічна освіта за кордоном. Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії,	7			2				5

	Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї								
4.3.	Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України	7	2						5
4.4.	Модульний контроль № 4	2						2	
	Разом за 4 модуль	30	4		4			2	20
	Разом з дисципліни	120	10	6	16			8	80

для заочної форми навчання

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
Л	С		П	лаб	інд	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА									
1.1.	Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи і педагогічної майстерності викладача. Система управління та структура освіти України	16	2						14
1.2.	Методика викладання у закладах вищої освіти. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України	14							14
1.3.	Модульний контроль								
	Разом за модуль 1	30	2	-	-			-	28
МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ									
2.1.	Основи дидактики вищої школи. Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО	16		2					14
2.2.	Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки	14							14
2.3.	Модульний контроль							-	
	Разом за 2 модуль	30	-	2	-			-	28
МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ									
3.1.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти	16			2				14
3.2.	Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти	14							14
3.3.	Модульний контроль							-	
	Разом за 3 модуль	30	-	-	2			-	28
МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ									
4.1.	Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування	8							8

	єдиного Європейського простору вищої освіти								
4.2.	Педагогічна освіта за кордоном. Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї	10			2				8
4.3.	Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України	10							10
4.4.	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 4 модуль	30	-	-	2			2	26
	Разом з дисципліни	120	2	2	4			2	110

3. 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА

ТЕМА 1.1. Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи і педагогічної майстерності викладача.

Система управління та структура освіти України

Анотація до лекції 1.1.

Тема: Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача

Актуальність навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», її роль і значення в професійному становленні здобувачів вищої освіти. Мета та основні завдання навчальної дисципліни. Процес формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів вищої освіти. Програмні результати навчання здобувачів. Змістовні модулі, тематичний план лекційних занять, завдання для семінарських, практичних занять і самостійної роботи. Методика оцінювання запропонованих у дисципліні видів навчальної та практичної роботи. Предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.

План

1. Становлення і стадії розвитку світової та вітчизняної педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
2. Джерела, предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача, основні завдання дисципліни.
3. Міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача з іншими дисциплінами.
4. Система та рівні освіти України.
5. Основні принципи освіти в Україні.
6. Зовнішні та внутрішні фактори прямого й опосередкованого впливу на розвиток системи освіти в Україні.

Література: 1, 8, 9, 13.

Практичне заняття до теми 1.1. № 1

Тема: Система управління та структура освіти України

Заняття

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для виконання функціональних обов'язків фахівця, викладача закладу вищої освіти, вміння визначати й аналізувати здобутті компетенції, які необхідні в обраній професії, та застосовувати здобуті знання на практиці під час проведення індивідуальних та групових занять, знати основні принципи побудови системи освіти в Україні.

Практичне завдання

1. Дайте визначення дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», назвіть основні історичні етапи становлення і розвитку науки. Поясніть роль науково-технічної революції та інноваційної діяльності в сучасному світі.
2. Висвітліть наукові джерела, предмет, категорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Розкрийте основні завдання дисципліни.
3. Визначте міждисциплінарні зв'язки педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача з такими дисциплінами, як «Психологія творчості», «Філософські студії», «Історія української державності і культури», «Культурологія», «Ораторське мистецтво».
4. Охарактеризуйте систему та рівні освіти України, спираючись на Закон України «Про освіту».
5. Визначте шляхи управління та впровадження інновацій у галузі освіти України.
6. Визначте складники системи освіти України.
7. Визначте зміст засадничих принципів вищої освіти.
8. Визначте різновиди мотивації здобувачів вищої освіти на практичних заняттях.
9. Розкрийте основи автентичного навчання як мотиву навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Література: 1, 8, 9, 13.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте педагогіку вищої школи та педагогічну майстерність викладача як науку.
2. Що вивчає дисципліна «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача»?
3. Що є предметом «Педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»?
4. Назвіть основні завдання педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
5. Розкрийте сутність основних функцій педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
6. Охарактеризуйте основні поняття педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
7. Назвіть основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача в сучасних умовах.
8. Назвіть основні складові системи та структури освіти України.

Література: 1, 8, 9, 13.

**ТЕМА 1.2. Методика викладання у закладах вищої освіти.
Практична робота з нормативно-правовою базою
у сфері освіти України**

Семінарське заняття до теми 1.2. № 1

Мета: формування готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному, правовому рівнях виховання відповідального, творчого ставлення до педагогічної діяльності, формування здатності до практичної роботи з нормативно-правовою базою у сфері освіти України.

План

1. Сучасна національна система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
2. Методика підготовки науково-педагогічних кадрів для роботи у ЗВО.
3. Методика викладання у закладах вищої освіти та інновації у сфері вищої освіти України.
4. Поняття «наука» та «науково-пізнавальна діяльність».
5. Структура і функції наукового знання.
6. Основи законодавчо-нормативного регулювання науково-педагогічної діяльності в освіті України.
7. Нормативно-правова база у сфері освіти України.

Практичне завдання

1. Здійсніть класифікацію сучасних наук і місце педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача у цій структурі.
2. Розкрийте сутність понять: «педагогічне дослідження»; «педагогічна проблема»; «об'єкт педагогічного дослідження».
3. Визначте етапи педагогічного дослідження.
4. Окресліть сутність і взаємозв'язок понять: «методологія», «метод», «методика дослідження».
5. Охарактеризуйте основні підходи до класифікації наукових методів дослідження.
6. Визначте організаційно-функціональну структуру наукових установ в Україні.
7. Визначте три рівні методології наукового дослідження: філософський, загальнонауковий і частково науковий, кожен з яких має відносну автономію і власні методи дослідження.

Практичне заняття до теми 1.2. № 2

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь з методики викладання у закладах вищої освіти, навичок класифікації сучасних наук та визначення місця педагогіки вищої школи й педагогічної майстерності викладача у цій структурі, оволодіння організаційно-правовими засадами наукової діяльності в Україні, принципами державного управління науковою діяльністю, формування уявлення про державний контроль

за діяльністю закладів вищої освіти.

Практичне завдання

1. Назвіть етапи педагогічного дослідження.
2. Визначте сутність і взаємозв'язок понять: «методологія», «метод», «методика дослідження».
3. Визначте методологічні характеристики педагогічних досліджень.
4. Назвіть нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень.
5. Розкрийте основні підходи до створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
6. Визначте основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового, економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
7. Окресліть основні напрями модернізації національної системи освіти і підготовки науково-педагогічних кадрів у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

Практичні завдання:

1. Охарактеризуйте емпіричні методи дослідження; теоретичні методи дослідження; методи кількісної обробки результатів дослідження.
2. Визначте методологічні характеристики педагогічних досліджень; нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень.
3. Розгляньте підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
4. Визначте наукові підходи до підготовки здобувачів-магістрантів. Розкрийте поняття «холізм» та «синергетика».
5. Визначте основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
6. Розкрийте основні напрями модернізації національної системи освіти у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.
7. Здійсніть аналіз організаційно-правових засад наукової діяльності в Україні.
8. Підкресліть значення конституційних засад, які передбачають, що кожен громадянин має право на освіту, громадянам гарантується свобода наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.
9. Дайте характеристику основним положенням Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 р. № 1977-ХІІ.
10. Визначте, як регулює освіту в Україні Закон України «Про освіту», прийнятий 5 вересня 2017 р. Коротко охарактеризуйте зміст спеціальних законів – Закону України «Про дошкільну освіту», Закону України «Про загальну середню освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Закону України «Про професійно-технічну освіту» та ін. У законах визначено засади державної політики у сфері освіти.

11. Визначте, яким чином регламентує діяльність у сфері вищої освіти Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.
12. Визначте, що означає поняття Національна рамка кваліфікації, створена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».
13. Назвіть органи освіти, їхні функції, структуру; органи громадського самоврядування в освіті. Визначте особливості статусу й діяльності науково-педагогічних працівників – вчених, які за основним місцем діяльності займаються професійною педагогічною та науковою або науково-технічною діяльністю у закладах вищої освіти та післядипломної освіти III–IV рівнів акредитації.
14. Висвітліть принципи державного управління науковою діяльністю в Україні (використання досягнень світової науки, можливостей міжнародного наукового співробітництва).
15. Визначте критерії оцінювання українською державою ефективності діяльності закладу вищої освіти.
Література: 1, 8, 9, 13.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль № 1 є результатом вивчення першого модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає виконання модульної контрольної роботи.

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Предмет, категорії та методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
2. Методи науково-педагогічних досліджень.
3. Методологічні характеристики педагогічних досліджень.
4. Основні підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
5. Інновації в освіті України.
6. Основні принципи управління системою освіти України.
7. Організаційно-функціональна структура наукових установ в Україні.
8. Система управління та структура освіти України.
9. Методика викладання у закладах вищої освіти.
10. Педагогічна імпровізація.
11. Практична робота з нормативно-правовою базою у сфері освіти України.
12. Основи інтелектуального, культурного, духовного, соціального, правового економічного розвитку суспільства та держави засобами освіти.
13. Основні напрями модернізації національної системи освіти у контексті сучасного євроінтеграційного поступу України.

МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ ЦІЛІСНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

ТЕМА 2.1. Основи дидактики вищої школи.

Практика застосування сучасних педагогічних технологій у ЗВО

Анотація до лекції 2.1.

Поняття про дидактику вищої школи як галузь педагогіки, яка спрямована на вивчення та розкриття теоретичних основ організації процесу навчання (закономірностей, принципів, методів, форм навчання), а також на пошук і розроблення нових принципів, стратегій, методик, технологій і систем навчання у закладах вищої освіти. Основні категорії дидактики вищої школи: «освіта», «закони та закономірності», «принципи», «процес навчання», «зміст освіти», «форми організації та методи навчання», «професійна підготовка» «компетенції». Закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти, від яких залежить його ефективність. Зміст освіти як чітко окреслене коло знань, умінь, навичок і компетенцій, якими людина оволодіває шляхом навчання у закладі освіти або самостійно. Методи та форми організації навчального процесу у закладах вищої освіти. Характеристика традиційних форм та методів навчання у вищій школі: лекції; семінари; практичні заняття (лабораторні роботи, лабораторний практикум); самостійна аудиторна робота студентів; самостійна позааудиторна робота студентів; консультації; курсове проектування (курсів роботи); дипломне проектування (дипломні роботи).

План

1. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики вищої школи.
2. Зміст освіти і навчання як проблеми дидактики вищої школи.
3. Сутність і взаємозв'язок понять «освітні», «педагогічні» та «навчальні технології». Класифікація педагогічних технологій.
4. Закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти.
5. Зміст освіти і навчання як основні питання дидактики вищої школи.
6. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.
7. Характеристика традиційних форм та методів навчання у закладах вищої освіти.
8. Основні етапи реформи вищої освіти в Україні.

Практичне заняття до теми 2.1. № 3

Мета: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ дидактики вищої школи, здатності, навичок практичного використання в закладах вищої освіти технологій проблемного, програмованого, модульного, продуктивного, інтерактивного навчання, ігрового проектування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.

План

1. Дидактика як теорія освіти і навчання.
2. Основні категорії дидактики вищої школи.
3. Технології проблемного, програмованого, модульного, продуктивного й інтерактивного навчання.
4. Поняття ігрового проектування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.
5. Перспективи впровадження сучасних освітянських технологій у навчальний процес ЗВО України.

Основна література: 1, 2, 7, 8, 9, 12.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Дайте визначення поняттю «дидактика вищої школи».
2. Назвіть нові принципи, стратегії, методики, технології і системи навчання у закладах вищої освіти.
3. Дайте визначення поняттю «освіта».
4. Дайте визначення поняттям: «закони та закономірності», «принципи», «процес навчання».
5. Назвіть основні форми організації та методи навчання у закладах вищої освіти.
6. Дайте визначення поняттю «професійна підготовка».
7. Дайте визначення поняттю «компетенції».
8. Визначте закономірності та принципи процесу навчання у закладі вищої освіти, від яких залежить його ефективність.
9. Здійсніть характеристику традиційних форм та методів навчання у вищій школі: лекції; семінари; практичні заняття (лабораторні роботи, лабораторний практикум); самостійна аудиторна робота студентів; самостійна позааудиторна робота студентів; консультації; курсове проектування (курсіві роботи); дипломне проектування (дипломні роботи).

ТЕМА 2.2. Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки

Семінарське заняття до теми 2.2 № 2

Мета: формування у здобувачів теоретичних основ оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, навичок практичної роботи з контролю й оцінки знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, практичної роботи над підготовкою, написанням і перевіркою магістерської роботи.

План

1. Сутність понять «контроль», «облік» та «оцінка» знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

2. Функції контролю знань, умінь і навичок здобувачів.
3. Основні принципи контролю та оцінки знань, вмінь, навичок і компетенцій здобувачів.
4. Види контролю та форми перевірки ЗВНК здобувачів.
5. Методи контролю ЗВНК здобувачів.
6. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів.
7. Рейтингова система оцінки ЗВНК здобувачів.
8. Основні етапи підготовки магістерської роботи та її перевірка.

Основна література: 1, 7, 8, 9, 12.

Практичне заняття до теми 2.2. № 4

Мета: формування у здобувачів вищої освіти умінь і навичок проведення лекційних, семінарських і практичних занять у ЗВО, визначення критеріїв аналізу і оцінки результатів педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.

Практичне завдання

1. Визначте критерії аналізу результатів педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
2. Дайте визначення поняття «відкрита лекція».
3. Привітайте здобувачів, які прийшли на Вашу лекцію.
4. Опишіть способи і методи дослідження думки слухачів щодо прочитаної викладачем лекції (опитувальник, контрольний листок, невелика анкета).
5. Визначте способи діагностики ефективності лекторської діяльності викладача ЗВО з боку колег і адміністрації закладу.
6. Проаналізуйте відеозапис запропонованої вам для перегляду лекції та обговоріть її з вашими одногрупниками. Визначте її недоліки та позитивні сторони.
7. Визначте, що таке педагогічна імпровізація. Наведіть приклади.

Основна література: 1, 3, 7, 8, 9, 12.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

Практичні завдання

Розробити конспект лекції на тему: «Контроль і оцінка знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти, критерії її оцінки».

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 є результатом вивчення другого модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає виконання модульної контрольної роботи.

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Мотивація здобувачів освіти на практичних заняттях.
2. Шляхи розвитку емоційної сфери та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.
3. Вікові особливості психіки здобувачів вищої освіти (молоді та дорослих).
4. Аналіз результатів лекторської діяльності викладача закладу вищої освіти.
5. Структура та головні принципи освіти в Україні.
6. Методи педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача.
7. Види лекцій.
8. Основи педагогічного менеджменту в закладах вищої освіти.
9. Основні підходи щодо створення теорії педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача як об'єктивного процесу наукового пізнання.
10. Зміст освіти і навчання як проблеми дидактики вищої школи.
11. Методи та форми організації навчального процесу у вищій школі.
12. Технології проблемного, програмованого, модульного, продуктивного й інтерактивного навчання.
13. Поняття ігрового проектування, ділових ігор, педагогічного тренінгу, брейнстормінгу, кейс-стаді, круглого столу, сократичних семінарів, модерації.
14. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів.
15. Рейтингова система оцінки знань, вмінь, навичок здобувачів.
16. Робота над магістерською роботою та її перевірка.

Основна література: 1, 3, 7, 8, 9, 11.

МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА РОБОТА У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА І МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ТЕМА 3.1. Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти

Анотація до лекції 3.1

Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу. Розвиток емоційної сфери та креативності викладача закладу вищої освіти. Здобувач як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності. Виховання як процес свідомого розвитку викладачем особистості студента. Розвиток емоційної сфери та креативності у здобувачів вищої освіти. Психологічна структура педагогічної діяльності як відображення діяльності педагогічних систем і взаємозв'язку та послідовності дій педагога, спрямованих на досягнення поставлених цілей через розв'язання педагогічних завдань (конструктивний, організаторський, комунікативний і гностичний функціональні компоненти). Особливості організації навчально-виховного процесу у ЗВО. Проективні вміння викладача ЗВО (інтелектуальні уміння, необхідні для мислинневого моделювання наукового пошуку або навчально-виховного процесу). Компетенції

наукового пошуку викладача ЗВО як здатність чітко сформулювати мету, проблему, гіпотезу, завдання дослідження, знаходити найбільш ефективні методи вивчення явищ та аналізу даних, добирати інформаційний матеріал для наукового пошуку, передбачати і попередньо оцінювати результати дослідження. Розвиток комунікативної компетенції (встановлення педагогічних доцільних стосунків із тими, на кого спрямовано вплив (на основі визнання моральної, інтелектуальної та політичної зверхності в ролі керівника й організатора – «взаємини по горизонталі»); установку правильних взаємин з тими, хто виступає в ролі керівників цієї системи (дисциплінованість, принциповість, творчість – «взаємини по вертикалі») і партнерів за видом діяльності; співвіднесення своєї діяльності з державним завданням, що ставиться до керівника як громадянина своєї держави. Ознаки педагогічного професіоналізму викладача закладу вищої освіти. Нова концепція освіти і виховання у ЗВО України. Продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу. Професіоналізм педагога ЗВО як інтегрована якість, що є результатом інтенсивної педагогічної діяльності, високого рівня продуктивності праці (професіоналізм спілкування, професіоналізм знань; педагогічний такт. професіоналізм самовдосконалення).

План

1. Виховання як процес свідомого розвитку викладачем особистості здобувача.
2. Особливості організації навчально-виховного процесу у ЗВО.
3. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності.
4. Практика виховної роботи у закладі вищої освіти.
5. Компетенції наукового пошуку викладача ЗВО.
6. Комунікативної компетенції викладача ЗВО.

Основна література: 1, 2, 4, 10, 11

Практичне заняття до теми 3.1. № 5

Мета: набуття здобувачами практичних навичок виховної роботи у закладі вищої освіти, засвоєння функцій куратора академічної групи здобувачів.

Практичне завдання

1. Визначте мету і завдання виховного процесу в культурно-мистецькому закладі вищої освіти.
2. Розгляньте основні напрями виховання здобувачів у навчальній і позанавчальній діяльності.
3. Визначте основні напрями національно-патріотичного виховання здобувачів.
4. Розкрийте роль і функції куратора академічної здобувацької групи.
5. Визначте форми позааудиторної роботи зі здобувачами.
6. Опишіть специфіку діяльності викладача у закладі вищої освіти.
7. Розгляньте працю викладача ЗВО як висококваліфіковану розумову працю, спрямовану на підготовку й виховання кадрів – спеціалістів вищої кваліфікації з усіх галузей народного господарства, інтелектуальної

еліти суспільства, української інтелігенції.

Основна література: 1, 2, 4, 10, 11, 12.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

Практичні завдання

1. Визначте функції, права та обов'язки викладача закладу вищої освіти.
2. Розкрийте конкретний зміст роботи, права та обов'язки професора, доцента, викладача закладу вищої освіти визначають статут відповідного навчального закладу.
3. Окресліть основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти та основні види цієї діяльності (читання лекцій, проведення лабораторних, практичних, семінарських, розрахунково-графічних робіт, консультацій, заліків, екзаменів, рецензування та прийом захисту курсових робіт і проєктів, керівництво практикою та навчально-дослідною роботою здобувачів, керівництво дипломними роботами тощо).
4. Визначте основні види навчально-методичної діяльності викладача ЗВО щодо підготовки навчального процесу, його забезпечення та удосконалення.
5. Опишіть робочий день викладача ЗВО в безпосередньому зв'язку з його навчальною роботою, її об'ємом і структурою.

ТЕМА 3.2. Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти

Семінарське заняття до теми 3.2. № 3

Мета: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ і навичок здійснення навчально-виховної роботи з молоддю та дорослими, розкриття психологічної структури педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти, закладання психолого-педагогічних основ формування його культури, педагогічного професіоналізму та майстерності.

План

1. Основні напрями педагогічної діяльності викладача ЗВО.
2. Функції викладача ЗВО.
3. Культура розумової праці викладача ЗВО.
4. Психологічна структура педагогічної діяльності викладача ЗВО.
5. Продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу.

Практичне завдання

1. Виокремте обов'язкові психолого-педагогічні складові у роботі викладача ЗВО.

2. Охарактеризуйте основні компоненти науково-дослідної роботи викладача ЗВО. Зокрема, виконання планових держбюджетних науково-дослідних робіт, колективних договорів; написання і видання підручників, посібників, монографій, наукових статей і тез, доповідей на конференціях; редагування підручників, їх рецензування, написання відгуків на дисертації; робота в редколегіях наукових журналів; керівництво науково-дослідною

роботою студентів; участь у наукових радах.

Основна література: 1, 2, 4, 10, 11.

Практичне заняття до теми 3.2 № 5

Мета: формування у здобувачів вищої освіти педагогічної культури і майстерності викладача закладу вищої освіти, умінь і навичок роботи як куратора академічної здобувацької групи.

Практичне завдання:

1. Розкрийте поняття «педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти».
2. Поясніть, у чому виявляється продуктивність педагогічної діяльності в контексті акмеологічного підходу (акмеологія – наука про найбільш продуктивний, творчий період життя людини).
3. Визначте ознаки професіоналізму викладача ЗВО як інтегрованої якості, що є результатом інтенсивної навчально-виховної діяльності, високого рівня продуктивності педагогічної праці.
4. Визначте роль і функції куратора академічної здобувацької групи.
5. Опишіть основні форми позааудиторної роботи зі здобувачами.
6. Розгляньте в структурі професійної педагогічної діяльності три основних складових компонента: професіоналізм знань, професіоналізм спілкування, професіоналізм самовдосконалення.

Основна література: 1, 2, 4, 10, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

Практичні завдання

1. Визначте, що означає поняття «сфера компетенції».
2. Розкрийте роль і значення культури освітян у становленні правової, демократичної держави.
3. Визначте сутність поняття «культура» у філософському та педагогічному аспектах.
4. У чому виявляються основні компоненти педагогічної культури викладача закладу вищої освіти?
5. Розкрийте поняття: культура спілкування, мовленнєва культура, педагогічна техніка.
6. Визначте, у чому виявляється процес самореалізації творчих потенцій та індивідуальних особливостей учасників педагогічного процесу.
7. Розкрийте поняття компетенції як простору соціально-професійного впливу, визначений посадою, соціальним статусом, службовими функціями фахівця.
8. Визначте шляхи формування загальної та педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

Основна література: 1, 2, 3, 6, 7.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 є результатом вивчення третього модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає написання есе.

Напишіть есе на тему: «Патріотизм, освіченість, вихованість і моральність здобувачів вищої освіти як основа правової, демократичної держави».

МОДУЛЬ 4. ОСОБЛИВОСТІ ВХОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В ЄДИНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

ТЕМА 4.1. Соціально-історичні характеристики розвитку системи вищої педагогічної школи в Україні в контексті формування єдиного європейського простору вищої освіти

Анотація до лекції 4.1.

Перші університети Західної Європи (Болонський університет, Празький університет, Паризький університет, Кембриджський університет, Віденський університет). Університети як особлива форма закладів вищої освіти. Заклади вищої освіти України в єдиному європейському просторі вищої освіти (За матеріалами Наради Міністрів освіти європейських країн м. Лувен, Бельгія 27 – 29 квітня 2009 р.). Етапи Болонського процесу. Основні положення Болонської декларації (1999 р.). Основні положення Празького комюніке (2001 р.). Основні положення Лондонського комюніке 2007 р. та Робочої Болонської програми на 2007 – 2009 рр.). Реалізація стратегії «Європейський простір вищої освіти у глобальному вимірі» (2007 р.). Забезпечення якості вищої освіти відповідно до вимог Посібника OECD/UNESCO. з акцентом на покращення подачі інформаційних матеріалів про ЄПВО, на вдосконалення процесу визнання дипломів європейського зразка. Розробка Євростатом та Євростудентом системи індикаторів і способів інформування про поступ в сфері соціального виміру (справедливість, працевлаштування), мобільності викладачів і студентів усіх країн – учасниць Болонського процесу. Аналітичні звіти з проблем мобільності, глобального та соціального вимірів Болонського процесу («Погляд ззовні: Болонський процес в глобальному оточенні», «Дослідження в університетах прикладних наук: умови, досягнення та перспективи»); національні звіти. Копенгагенсько-Брюгенський процес. Меморандум «Від Болоньї до Брюге та далеко вперед» про рівні можливості у вищій школі для людей з особливими потребами» (м. Брюге, грудень 2008 р.). Історія формування сучасної системи вищої освіти в Україні. Особливості входження України в єдиний Європейський простір вищої освіти на сучасному етапі.

План

1. Перші університети Західної Європи.
2. Основні положення Болонської декларації (1999 р.).
3. Основні етапи Болонського процесу.
4. Заклади вищої освіти України в єдиному європейському просторі вищої освіти.
5. Система вищої педагогічної освіти за кордоном.

6. Аналітичні звіти з проблем мобільності, глобального та соціального вимірів Болонського процесу.
7. Особливості входження України в єдиний Європейський простір вищої освіти на сучасному етапі.

Література: 1, 2, 7, 8, 9.

Практичне заняття до теми 4.1. № 6

Мета: набуття здобувачами вищої освіти знань щодо історії формування єдиного європейського простору вищої освіти, національних особливостей системи вищої освіти в Україні, проєкції Європейської вищої освіти на Українську систему вищої освіти, а також практичного досвіду роботи з національною системою (рамкою) кваліфікації вищої освіти в Україні.

Практичне завдання:

1. Ознайомитися з національною системою (рамкою) кваліфікації вищої освіти в Україні.
2. Визначити етапи запровадження нової інституційної структури, трициклової системи, нових напрямів підготовки фахівців з вищою освітою в Українських закладах вищої освіти.
3. Охарактеризувати особливості запровадження з 2009–2010 н.р. нової ECTS та єдиної для всіх українських ЗВО національної системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів.
4. Назвіть особливості розвитку програм навчання відповідно до вимог Болонського процесу та програм «Tuning».
5. Визначте, які існують спільні ступені та спільні (спеціальні) програми навчання для іноземних здобувачів в Україні.
6. Визначте як відбувалося створення механізмів визнання попереднього навчання (формального, неформального, неофіційного) в закладах вищої освіти України.
7. Охарактеризуйте, що являє собою додаток до диплома європейського зразка у ЗВО України.

Основна література: 1, 2, 7, 8, 9.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

Практичні завдання

Зробіть презентацію на одну із тем:

1. «Болонський університет»
2. «Празький університет»
3. «Паризький університет»
4. «Кембриджський університет»
5. «Віденський університет»

ТЕМА 4.2. Педагогічна освіта за кордоном.

Практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти у США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї

Практичне заняття до теми 4.2 № 7

Тема: Практичне застосування напрацьованих за кордоном інноваційних підходів до викладання навчальних предметів у закладах вищої освіти України

Мета: навчити здобувачів практично застосовувати напрацьовані за кордоном інноваційні підходи до викладання навчальних предметів у закладах вищої освіти України.

Практичне завдання

1. Визначте особливості педагогічної освіти за кордоном.
2. Здійсніть практичний аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї.
3. Визначте можливості практичного застосування напрацьованих за кордоном інноваційних підходів до викладання навчальних предметів в закладах вищої освіти України.

Основна література: 1, 2, 7, 8, 9.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

Практичні завдання № 1

1. Визначте особливості системи вищої освіти у Великій Британії як однієї з найстаріших у Європі.
2. Назвіть, які заклади освіти були відкриті у ХХ ст. у Великій Британії.
3. Визначте, чи отримують у Великій Британії здобувачі від держави та місцевих органів допомогу.
4. Назвіть основну одиницю системи вищої освіти у Великій Британії.
5. Які заклади освіти посідають лідерські позиції у Франції, що забезпечують підготовку спеціалістів для сфери бізнесу, державного управління й інженерії.
6. Чому вважається, що як єдиної системи освіти в США не існує?
7. У наш час витрати федеральної влади Німеччини на вищу освіту не складають значної частки від загального бюджету, залишок покривається власниками землі. Які заклади вищої освіти у Німеччині переважають: державні чи приватні?
8. Здійсніть аналіз складових системи вищої педагогічної освіти в США, Франції, Англії, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Китаї. У чому їх основні відмінності?

Практичні завдання № 2

Зробіть презентацію на одну із запропонованих тем:

1. «Система вищої педагогічної освіти у Франції».

2. «Система вищої педагогічної освіти в Англії».
3. «Система вищої педагогічної освіти в Німеччині».
4. «Система вищої педагогічної освіти у Фінляндії».
5. «Система вищої педагогічної освіти в Японії».
6. «Система вищої педагогічної освіти в Китаї».

Основна література: 1, 2, 7, 8, 9.

ТЕМА 4.3. Практичне застосування закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти у ЗВО України.

Анотація до лекції 4.3.

Наукові підходи до організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі (методологія, методика, практика). Дистанційна освіта як закономірний процес розвитку та адаптації вищої освіти до сучасних умов. Організація дистанційного навчання в системі віртуального середовища. Використання потенціалу ігрових технологій у процесі формування фахових компетенцій здобувачів вищої освіти. Використання 3-D технологій для кращої візуалізації навчального матеріалу та вироблення необхідних професійних умінь, навичок і компетенцій здобувачів вищої освіти. Адаптація іноземного досвіду проведення здобувацьких науково-практичних конференцій у дистанційному форматі у ЗВО України. Тестування як засіб контролю знань здобувачів під час дистанційного навчання. Онлайн-викладач як одна з незамінних професій майбутнього в освітньому просторі України. Месенджер telegram як освітній ресурс. Інформаційно-освітнє середовище як простір кіберсоціалізації особистості в умовах дистанційного навчання у ЗВО. Філософія онлайн освіти. Психологічна підтримка та педагогічний супровід адаптації здобувача до дистанційного навчання як мотиватори якісної вищої освіти. Формування мовної компетенції здобувачів вищої освіти в контексті наближення України до європейського освітнього простору.

План

1. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика.
2. Організація дистанційного навчання в системі віртуального середовища.
3. Використання потенціалу ігрових технологій у процесі формування фахових компетенцій здобувачів вищої освіти.
4. Використання 3D-технологій для кращої візуалізації навчального матеріалу та вироблення необхідних професійних умінь, навичок і компетенцій здобувачів вищої освіти.
5. Адаптація іноземного досвіду проведення здобувацьких науково-практичних конференцій у дистанційному форматі у ЗВО України.
6. Онлайн-викладач як одна з незамінних професій майбутнього в освітньому просторі України.
7. Інформаційно-освітнє середовище як простір кіберсоціалізації особистості в умовах дистанційного навчання у ЗВО.

Основна література: 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.3

Практичні завдання

1. Опишіть поняття «компетенція» як динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, які є результатом навчання у закладі вищої освіти за відповідною освітньою програмою та підставою для присвоєння кваліфікації.
2. Опишіть основні технічні і психологічні проблеми, які можуть виникати у викладача і здобувача під час дистанційного навчання.
3. Визначте, що робити, коли значно скоротилася відвідуваність занять здобувачами в умовах дистанційного навчання.
4. Розв'яжіть педагогічну задачу:

«При проведенні лекції офлайн за допомогою постійного візуального контакту студенти слухали лекцію та записували її, ставлячи питання паралельно.

При дистанційному навчанні частина студентів, зайшовши до системи Zoom, була присутня суто номінально. Також мала місце відсутність на кафедрах окремого приміщення з доступом до системи Zoom через відсутність відеокамер, а також банальна відсутність якісного Інтернет-з'єднання. Спостерігалася відсутність достатньої кількості наявної у здобувачів, і навіть викладачів, техніки для роботи в системі Zoom. Спостерігалось також значне навантаження на систему дистанційної освіти у ЗВО».

Питання: «Яким чином можна вирішити ці проблеми максимально швидко та ефективно, щоб вони не позначились на якості навчання здобувачів вищої освіти?»

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль № 4 є результатом вивчення третього модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та передбачає написання кейс-стаді.

Створіть кейс-стаді на обрану тему:

1. «Педагогічна культура і майстерність викладача закладу вищої освіти в Україні».
2. «Практична адаптація закордонного досвіду навчання і виховання здобувачів вищої освіти в національну освіту».
3. «Критерії оцінювання знань здобувача вищої освіти».

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	2x2=4
2	Участь у семінарських заняттях	3	1x3=3	1x3=3	1x3=3	
3	Практичні заняття	4	2x4=8	2x4=8	2x4=8	2x4=8
4	Самостійна робота	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	2x2=4
5	Модульна контрольна робота	5	1x5=5	1x5=5	1x5=5	1x5=5
	Усього за модуль		20	20	20	17
	Екзамен		23			
	Разом з дисципліни		20+20+20+17+23 = 100 балів			

Контрольна робота (тести) з нормативної дисципліни «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача».

Загальна тривалість роботи здобувача вищої освіти визначається в середньому із розрахунку 1 хв на виконання кожного тестового завдання.

Оцінювання за чотирибальною шкалою за критеріями:

Магістр	
Відсоток правильних відповідей:	Оцінка:
90–100	Відмінно
74–89	Добре
55–73	Задовільно
Менш ніж 55	Незадовільно

5. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Соціально-економічні чинники розбудови загальноєвропейської системи вищої освіти.
2. Сутність та особливості навчального процесу у вищій школі.
3. Об'єкт, предмет, мета, завдання, функції педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача. Основні методологічні категорії дисципліни.
4. Система вищої освіти України.
5. Вимоги до організації самостійної роботи здобувача.
6. Сучасні вимоги до управління якістю освіти.
7. Перші університети Західної Європи.
8. Закон України «Про освіту» про освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні, наукові ступені і вчені звання.
9. Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти.
10. Римська угода, Magna Charta Universitatum, Болонська угода.
11. Використання принципів проблемного навчання у вищій школі. Поняття наукової проблеми.
12. Самостійна, науково-дослідницька робота здобувачів, різноманітні її форми (творчі завдання, проекти, курсові та дипломні роботи).
13. Розвиток критичного мислення та навичок дискусії в умовах закладів вищої освіти.
14. Зміст і структура лекції.
15. Основні терміни Національної рамки кваліфікацій.
16. Поняття і сутність педагогічного дослідження.
17. Становлення академій, інститутів, коледжів в Україні.
18. Зміст і структура практичних занять у закладах вищої освіти.
19. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у закладах вищої освіти.
20. Курсова, бакалаврська, магістерська роботи як ступені професійного зростання здобувача.
21. Формування моніторингу якості освіти.
22. Індивідуальний робочий план викладача закладу вищої освіти.
23. Класифікація методів дослідження. Характеристика емпіричних методів дослідження.
24. Індивідуальні завдання як одна з форм організації навчання у вищій школі.
25. Організація самостійної роботи здобувачів.
26. Методична робота викладача закладу вищої освіти.
27. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками.
28. Функції викладача закладу вищої освіти.
29. Інноваційні технології навчання у вищій школі.

ТЕСТИ ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ

1. Виберіть правильну відповідь:

- a. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача – це наука про закономірності навчання, виховання і освіти молоді та дорослих як здобувачів вищої освіти, їх наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави; наука, що розкриває комплекс властивостей особистості викладача закладу вищої освіти, які забезпечують його педагогічну майстерність і самоорганізацію на високому професійному рівні
- b. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача – це наука про закономірності функціонування психіки здобувача як суб'єкта навчально-професійної діяльності, закономірності науково-педагогічної діяльності викладача, соціально-психологічні особливості його професійно-педагогічного спілкування та взаємин зі здобувачами
- c. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача – це наука про спеціально організовану цілеспрямовану і систематичну діяльність викладача закладу вищої освіти з формування людини

2. Виберіть правильну відповідь:

- a. Об'єктом педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача є середні педагогічні системи та малі педагогічні системи
- b. Об'єктом педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача є система народної освіти та педагогічні процеси в ній
- c. Об'єктом педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача є система вищої освіти та педагогічні процеси в ній

3. Визначте, що виступає метою педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача:

- a. Надання майбутнім науковцям і викладачам вищої школи знань про закономірності виникнення, особливості функціонування психіки, розвитку та формування особистості
- b. Вивчення закономірностей розвитку психічних властивостей і якостей особистості; психологічні закономірності та індивідуальні відмінності у оволодінні знаннями, вміннями і навичками
- c. Дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання здобувачів і розробка на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованого спеціаліста, забезпечення самоорганізації викладача закладу вищої освіти на високому рівні науково-педагогічної діяльності

4. Визначте, що таке дидактика?

- a. Теорія виховання
- b. Теорія навчання
- c. Теорія навчання, освіти і виховання

5. Виберіть правильну відповідь:

- a. Педагогічна теорія – це система науково-педагогічних знань, яка описує і пояснює елементи реальної педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі
- b. Педагогічна теорія – це система критичних поглядів на реальну вузівську дійсність і пошуку нових конструктивних ідей
- c. Педагогічна теорія – це новий напрям думки, твердження або розгорнута модель, що відображає ті чи інші стосунки або зв'язки у вузівській дійсності

6. Визначте основний документ, що є основою здійснення діяльності закладами освіти України?

- a. Накази та рішення Вченої ради закладу вищої освіти
- b. Навчальні плани закладу вищої освіти
- c. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності

7. Визначте, що таке великі педагогічні системи:

- a. Це система вишів, що мають один адміністративний центр. Показником успішної діяльності педагогічної системи є характер соціальної та професійної адаптації їх випускників, рівень їх майстерності
- b. Це функціональна структура, що охоплює заклади, об'єднані спільною метою й одним адміністративним центром
- c. Це різні виші, об'єднані спільною педагогічною метою та змістом навчання і виховання здобувачів вищої освіти

8. Виберіть правильну відповідь:

- a. Педагогічне дослідження – це спеціально організований науковий процес пізнання педагогічного середовища, педагогічних явищ, фактів, суб'єктів і об'єктів педагогічної взаємодії в умовах діяльності, а також зв'язків і відносин між ними
- b. Педагогічне дослідження – це процес соціалізації та професійної підготовки людей, вибудовування структури і механізмів, змісту, принципів і технології педагогічних знань
- c. Педагогічне дослідження – це усебічне розкриття концепцій, моделей розвитку педагогічних систем на прогностичній основі, теоретичне й практичне обґрунтування важливих аспектів педагогіки

9. Визначте, що є провідною формою організації навчання у закладі вищої освіти:

- a. Семінар
- b. Лекція
- c. Самостійна навчальна робота здобувачів

10. Оберіть правильне визначення «... система перевірки результатів навчання і виховання здобувачів» стосується:

- a. Технології навчання
- b. Змісту навчання
- c. Педагогічного контролю

11. Визначте, яка головна мета контролю у закладах освіти:

- a. Визначити якість засвоєння навчального матеріалу, ступінь відповідності сформованих умінь та навичок цілям і завданням навчання
- b. Підготувати здобувачів до засвоєння нового матеріалу
- c. Забезпечити здобувачам сприятливі умови для самореалізації та ефективної навчально-пізнавальної діяльності з урахуванням їхніх інтересів, потреб, нахилів, здібностей та життєвих настанов

12. Оберіть функції контролю за освітнім процесом у закладах вищої освіти:

- a. Світоглядна, загальнометодологічна, пізнавальна, прогностична, критична, аксіологічна
- b. Інформаційно-комунікативна, регулятивно-комунікативна, афективно-комунікативна
- c. Діагностична, корегувальна, освітня, виховна, стимулююча, оцінювальна, розвивальна, мобілізуюча

13. Виберіть правильну відповідь:

- a. Наукова проблема – це складне завдання, пов'язане з умінням здобувача доводити актуальність і своєчасність наукового дослідження
- b. Наукова проблема – це загальне складне завдання (теоретичне або практичне), що потребує розв'язання, але шляхи, методи та можливі наслідки цього невідомі
- c. Наукова проблема – це загальне соціальне завдання, яке конкретизуються визначенням практичних питань, які мають бути вирішені в діяльності навчальних закладів

14. Виберіть правильну відповідь:

- a. Метод інтерв'ю – це різновид непрямого спостереження, який передбачає використання різних оцінних шкал, а також апарату математико-статистичного опрацювання матеріалу
- b. Метод інтерв'ю – це одержання письмових відповідей на поставлені запитання. На основі отриманих таким чином численних відомостей стає можливим їх опрацювання методами математичної статистики із застосуванням комп'ютера
- c. Метод інтерв'ю – це викладення суджень у визначеній (заздалегідь) послідовності, теорія і практика масових опитувань (демоскопія), яка має у своєму арсеналі численні види їх організації (групові, демоскопічні, інтенсивні, пробні, стандартизовані, нестандартизовані тощо)

15. Оберіть правильну відповідь «...предметом педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача» є:

- a. Дослідження педагогічної діяльності, спрямованої на розкриття закономірностей і шляхів навчання та формування спеціаліста вищої кваліфікації

- b. Розкриття закономірностей оволодіння знаннями, уміннями й навичками, необхідними для подальшої професійної діяльності здобувача вищої освіти
- c. Процес створення і функціонування вищих навчальних закладів, які забезпечують можливість формування духовно багатого, добропорядного, свідомого громадянина, спеціаліста вищої кваліфікації різних галузей народного господарства, науки, техніки, культури, освіти, патріота України; процес діяльності і самоорганізації викладача закладу вищої освіти на високому науково-педагогічному рівні

16. Виберіть правильний варіант відповіді, в якому перераховано основні категорії «педагогіки вищої школи та педагогічної майстерності викладача»:

- a. Навчальний процес, студентський колектив, професорсько-викладацький склад
- b. Виховання, освіта, навчання, педагогічна майстерність викладача
- c. Педагогічна майстерність викладача, навчальні плани, посібники, підручники, робочі програми

17. Виберіть правильну відповідь « ... для цілей Національної рамки кваліфікацій термін знання вживається у такому значенні ...»

- a. структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій
- b. осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності
- c. сукупність компетентностей, які є типовими для кваліфікацій цього рівня

18. Визначте, що передбачає дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками:

- a. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання
- b. Оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, що є результатом власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) із зазначенням власного авторства; оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів
- c. Свідома зміна чи модифікація автором вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів

навчання

19. Визначте, чому сприяє гуманізація та гуманітаризація освіти:

- a. Збереженню всього різноманіття культурних цінностей, норм, зразків поведінки і форм діяльності, а також допомагає становленню культурної ідентичності особистості, розумінню нею різноманітності культур сучасних суспільств, культурних відмінностей людей
- b. Психологічно-педагогічному супроводу викладачів у педагогічній діяльності з урахуванням вимог нового культурно-освітнього середовища
- c. Формуванню у викладача вищої школи активної життєвої позиції, гуманних цілей педагогічної діяльності, які він ставить перед собою

20. Визначте, які функції виконують науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти:

- a. Діагностико-прогностичну, освітньо-виховну, конструктивно-організаційну; залучення учасників освітнього процесу до науково-дослідницької роботи, стимулювання розвитку у них культури поведінки та розумової діяльності, сприяння їх самоосвіті та самовихованню
- b. Забезпечення пізнання можливостей гармонійної інтеграції українських педагогів закладів вищої освіти в європейську освітню індустрію
- c. Організаторську; інформаційну; трансформаційну; орієнтовно-регулятивну; мобілізуючу

21. Визначте, в чому виявляється професіоналізм спілкування науково-педагогічних працівників в закладах вищої освіти:

- a. у досягненні ефективності у спільній діяльності науково-педагогічних працівників і здобувачів, готовності й умінні використовувати ними системних психолого-педагогічних знань, які сприяють досягненню ефективної взаємодії один з одним; у здатності поділяти спільну точку зору та єдності вихідних цілей учасників спільної освітньої діяльності
- b. у підвищенні ефективності та якості праці у всіх сферах виробництва, яка залежить від мікроклімату в колективі, від настрою кожної людини
- c. у визначенні оптимальних форм реалізації педагогічної моралі, в якій співпадають етична думка та дія науково-педагогічного працівника і здобувача

22. Оберіть правильну відповідь «...педагогічна і науково-педагогічна майстерність – це...»

- a. Досконале, творче виконання педагогічними і науково-педагогічними працівниками своїх професійних функцій на рівні мистецтва, у результаті чого створюються оптимальні соціально-психологічні умови для становлення особистості учасника освітнього процесу, забезпечення його інтелектуального та морально-духовного розвитку
- b. вміння педагогічних і науково-педагогічних працівників використовувати різноманітні інструменти педагогічного впливу, здійснювати емоційну саморегуляцію, налагоджувати позитивне спілкування в колективі
- c. здатність педагогічних і науково-педагогічних працівників управляти своїми психофізичними станами: диханням, емоціями, увагою, увагою

23. Назвіть найповніший перелік основних методів науково-педагогічних досліджень:

- a. Аналіз, синтез, дедукція, експеримент, індукція, соціометричні вимірювання, анкетування
- b. Узагальнення досвіду, тестування, анкетування, моделювання, алгоритмування, спостереження, вивчення рівня вихованості здобувачів
- c. Спостереження, експеримент, бесіда, вивчення документації, результатів студентської творчості, тестування, анкетування, інтерв'ю, статистичні методи

24. Визначте, що належить до об'єктивних закономірностей навчання:

- a. Особливості діяльності викладача та його характеру; пізнавальна діяльність здобувачів; міцність засвоєння змісту навчального матеріалу здобувачами; рівень опанування складними способами навчальної діяльності
- b. Виховний і розвивальний характер навчання; зумовленість навчання суспільними потребами; залежність результатів навчання від умов, в яких відбувається навчальний процес; врахування реальних навчальних можливостей здобувачів; рівень активності здобувача; цілеспрямована взаємодія викладача, здобувача і виучуваного об'єкта
- c. Можливість успішного оволодіння здобувачами вищої освіти різними видами навчальної діяльності, набуття ними високої якості знань; ступінь урахування викладачем значущості засвоюваного здобувачами змісту набутих ними знань

25. Виберіть правильну відповідь: «... для цілей Національної рамки кваліфікацій термін інтегральна компетентність вживається у такому значенні ...»

- a. узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності
- b. здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості
- c. взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності

26. Виберіть правильну відповідь: «... вища освіта – це...»

- a. наука про закономірності навчання і виховання учасників освітнього процесу, а також їх наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави
- b. сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є

- вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти
- c. наука про спеціально організовану цілеспрямовану і систематичну діяльність з формування людини, а також про зміст, форми і методи виховання, освіти та навчання учасників освітнього процесу

27. Виберіть правильну відповідь: «Дистанційним навчанням називають...»

- a. добре організовану й контрольовану самоосвіту здобувачів з використанням комп'ютерної техніки і комунікаційних мереж
- b. сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі у закладах вищої освіти на основі онлайн навчання
- c. індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій

28. Визначте ключові напрями забезпечення моніторингу та оцінювання якості освіти в Україні ...

- a. удосконалення системи зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, здійснення оплати праці працівників, залучених до проведення зовнішнього незалежного оцінювання
- b. розроблення моделі проведення моніторингових досліджень для професорсько-викладацького складу вишу
- c. розроблення системи показників якості освіти на міжвідомчому рівні

29. Визначте правильний перелік ступенів вищої освіти України:

- a. молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії/доктор мистецтва; доктор наук
- b. бакалаврський рівень; магістерський рівень; освітньо-творчий рівень
- c. бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор мистецтва

30. Визначте рівні вищої освіти України відповідно до Закону України «Про вищу освіту»:

- a. перший (бакалаврський) рівень вищої освіти – молодший бакалавр і бакалавр, другий (магістерський) рівень вищої освіти – магістр, третій науковий рівень вищої освіти – доктор філософії, доктор мистецтв
- b. молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії, доктор наук
- c. початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; другий (магістерський) рівень вищої освіти; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень вищої освіти; науковий рівень вищої освіти

31. Визначте, що таке державна атестація закладів вищої освіти:

- a. Це перевірка, яка проводиться експертними групами за науковими напрямами з метою здійснення державної атестації закладів вищої освіти

- в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності
- б. Це методика оцінювання наукових напрямів закладів вищої освіти під час проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності. Вона визначає систему показників наукової та науково-технічної діяльності закладу вищої освіти за науковим напрямом, процедуру формування системи показників, механізм формування атестаційної та експертної оцінок, механізм визначення кваліфікаційної групи, до якої віднесено ЗВО за науковим напрямом
  - с. Це перелік відомостей про наукову та науково-технічну діяльність закладу вищої освіти за науковим напрямом

32. Визначте, що повинно створювати фінансове та матеріально-технічне забезпечення системи освіти ...

- а. передумови для надання громадянам якісної освіти відповідно до сучасних запитів кожної особистості і потреб інноваційного розвитку держави
- б. умови оптимального та цільового використання переваг ринкової економіки і сучасних технологій для досягнення якісного виховного впливу
- с. багатоканальне фінансування освіти через запровадження системи диференціації в розрізі категорій отримувачів цих коштів

33. Основними завданнями педагогічної освіти є (виберіть правильне твердження):

- а. Забезпечення кваліфікованими педагогічними і науково-педагогічними кадрами дошкільних, загальноосвітніх і закладів вищої освіти
- б. Визначення об'єктивної прогнозованої потреби навчальних закладів у педагогічних кадрах на регіональному та державному рівнях, з метою забезпечення її особистісної готовності до педагогічної діяльності
- с. Встановлення закономірностей функціонування психіки здобувача, а також соціально-психологічних особливостей спілкування та взаємин викладачів і студентів

34. Визначте, що таке стандарти вищої освіти:

- а. Відповідність професійної підготовки учасників освітнього процесу типовим вимогам обраної спеціальності
- б. Оцінка діяльності закладів вищої освіти компетентними експертами
- с. Сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти в межах кожної спеціальності

35. Виберіть правильну відповідь: «Складовими системи забезпечення якості вищої освіти є ...»

- а. система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); система зовнішнього забезпечення якості освіти; система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти

- b. органи управління та установи, що здійснюють функції забезпечення якості в закладах вищої освіти; система внутрішнього моніторингу якості вищої освіти; система внутрішнього контролю за забезпеченням якості вищої освіти
- c. методи зовнішнього контролю за забезпеченням якості освіти та система внутрішнього моніторингу якості вищої освіти

36. Виберіть правильну відповідь: «Національна рамка кваліфікацій призначена...»

- a. для забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин
- b. для використання органами виконавчої влади, установами та організаціями, що реалізують державну політику у сфері освіти
- c. для налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці

37. Виберіть правильну відповідь: «Для цілей Національної рамки кваліфікацій терміни автономність і відповідальність вживаються у такому значенні ....»

- a. здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності
- b. забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин
- c. відповідність вимогам певного кваліфікаційного рівня, що виражається через основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності

38. Виберіть правильну відповідь: «Метою дистанційного навчання є...»

- a. забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей
- b. надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників
- c. використання вебсередовища як системно організованої сукупності вебресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами для надання знань здобувачам вищої освіти в період епідемії коронавірусу в Україні

- 39. Виберіть правильне визначення: «Педагогічна техніка – це ...»**
- показник рівня майстерності педагога
  - складова частина конкретної педагогічної технології
  - сукупність прийомів і засобів, спрямованих на чітку й ефективну організацію навчальних занять
- 40. Виберіть правильне твердження: «Діяльність викладача закладу вищої освіти має ...»**
- високу соціальну значущість і посідає одне з центральних місць у державотворенні, формуванні свідомості молоді та духовної культури українського суспільства
  - власну специфіку та функції, які визначені його особистими вимогами діяльності
  - стандартизовані показники рівня його майстерності
- 41. Виберіть правильну відповідь: «Реформа освітньої галузі передбачає ...»**
- підготовку нових наказів та методичних матеріалів Міністерством освіти і науки
  - системну трансформацію сектору, головна мета якої – нова висока якість освіти на всіх рівнях
  - перевидання навчальних планів, навчальних програм і підручників
- 42. Визначте, який компонент психологічної структури педагогічної діяльності передбачає встановлення педагогічно доцільних стосунків зі студентами?**
- Організаційний
  - Конструктивний
  - Комунікативний
- 43. Виберіть правильну відповідь: «Відповідно до ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту», академічний плагіат – це ...»**
- академічна поведінка, коли певна особа використовує слова, ідеї чи результати праці, що належать іншому визначеному джерелу чи людині без посилання на джерело, з якого вони були запозичені
  - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства
  - порушення авторського права як різновиду права інтелектуальної власності
- 44. Виберіть правильну відповідь: «Дослідницький метод передбачає ...»**
- аналіз матеріалу, постановку проблем, визначення завдань, опрацювання наукових джерел, проведення спостереження і вимірів, інші дії пошукового характеру
  - постановку проблем, визначення завдань, розкриття системи доведень, порівняння різних наукових поглядів і концепцій, показ різних способів розв'язання поставленого завдання

- с. отримання студентами готових знань, сприймання і осмислення фактів, їх оцінка та висновки

45. Виберіть правильну відповідь. Назвіть загальні принципи контролю і діагностики успішності.

- а. систематичність
- б. послідовність
- с. незалежність

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

➤ **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
- застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
- володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
- розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.

➤ **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
- відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
- але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:

- відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
- наявні неточності у виконанні практичних завдань.

➤ **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувач є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
- свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
- не містить посилань на літературу;

- викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
  - не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
  - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Гавеля О. М. Національно-культурна ідентичність та її ціннісні основи: освіченість, вихованість, моральність і патріотизм українців. *Культура і сучасність*. 2018. № 1. С. 20–26.
2. Гавеля О.М. Феномен обдарованої особистості як творця культурних цінностей: Монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 415 с.
3. Гавеля О.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача. Для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти. Київ: Міленіум. 2021. 76 с.
4. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Кроскультурне дослідження вибору культурних цінностей молодим поколінням України. Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 4), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform. С. 78-83.
5. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Культурні ініціативи українців у галузі соціального підприємництва. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», May 20, 2022. Cambridge, United Kingdom, С. 368–369.
6. Гавеля О.М., Карась В.М. Культурний інститут соціального підприємництва як чинник розвитку громадянського суспільства // Збірник наукових статей «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки. Вип. 22, 2022 р. С.169-181.

Основна література:

1. Євсюков О.Ф. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.
2. Зайченко І., Теслюк В., Каленский А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Ліра-К, 2018. 484 с.
3. Клименко А. Шляхи розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. *Ukrlogos*. № 15 (November, 2020). URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.15.30.html>
4. Кравченко І. Проектна технологія у підготовці майбутнього викладача / Вища освіта України: теорет. та наук.-метод. часоп. 2020. № 4. С. 61–66.
5. Методичні рекомендації з навчальної дисциплін «Педагогіка вищої школи» (для здобувачів усіх спеціальностей третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти). Львівський Національний університет імені Івана Франка. Факультет педагогічної освіти. Укладач Д. Герцюк. Львів, 2021. 10 с.
6. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент: навчально-методичний

- посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л.М. Немець, К.Ю. Сегіда, М.О. Логвинова. Харків, 2019. 86 с.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.
  8. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
  9. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 32 с.
  10. Підчів Т. Б. Рекомендації щодо впровадження методів мотивації навчальної діяльності здобувачів освіти, 2022. URL: <https://vseosvita.ua/library/rekomendacii-sodo-vprovadzenna-metodiv-motivacii-navcalnoi-dialnosti-zdobuvaciv-osviti-287347.html>
  11. Створення автентичного освітнього середовища у навчанні іншомовної граматики на різних етапах уроку в середній школі. *Теорія та методика навчання*. 2022. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_3/9.pdf
  12. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.

Допоміжна література:

1. Гавеля О.М. Психологія вищої школи: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи студентів освітнього рівня «Магістр» спеціальностей: 022 «Дизайн», 024 «Хореографія», 025 «Музичне мистецтво» / розроб. О. М. Гавеля. Київ : НАКККіМ, 2018. 64 с.
2. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Інтереси та пріоритети обдарованої особистості в галузі мистецтва: кроскультурне дослідження. *Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3), Boston, February 26, 2021.* Boston-Vinnitsia: Primedia eLaunch&European Scientific Platform, 2021. С. 144-148.
3. Кравченко І. Проектна технологія у підготовці майбутнього викладача. *Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп.* 2020. № 4. С. 61-66.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>
2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККіМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
3. Педагогіка вищої школи. Дистанційний курс. URL: <http://moodle.ipokpi.ua/moodle/course/view.php?id=903>

4. Електронна бібліотека. Підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Закон України «Про вищу освіту»
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>. URL:
<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
7. Бібліотека Конгресу. URL: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/>
8. Глобальна цифрова бібліотека. URL: <https://digitallibrary.io>